

Sự Sụp Đổ của Tường Thuật về Ukraine: Sự Hoảng Loạn của Châu Âu và Thực Tế Địa Chính Trị

Bởi Frank , 30 Tháng 7 2026

Sự Sụp Đổ của Tường Thuật về Ukraine: Sự Hoảng Loạn của Châu Âu và Thực Tế Địa Chính Trị

Bởi Frank Dumon

Là một người quan sát những biến động địa chính trị đã chi phối lục địa của chúng ta trong nhiều thập kỷ, đôi khi cần thiết phải thoát khỏi trận tuyết lở chói tai của tuyên truyền chính thống phương Tây. Trong một cuộc trò chuyện gần đây, vô cùng sáng tỏ trên YouTube, Pascal Lottaz và Ian Proud, một cựu nhà ngoại giao Anh với nhiều kinh nghiệm tại Nga, đã đưa ra một phân tích hiếm thấy trong nền văn hóa tranh luận công khai đương đại. Cuộc đối thoại của họ không chỉ mổ xẻ những nước đi tuyệt vọng về mặt chiến thuật của chính quyền Ukraine mà còn chỉ đúng vào điểm yếu của một châu Âu đang sa lầy vào những cạm bẫy quan liêu và quân phiệt của chính mình.

Ảo Tưởng về Chiến Thắng của Ukraine và Sự Leo Thang Tuyệt Vọng

Cốt lõi của cuộc xung đột hiện tại luôn được phương Tây trình bày như một cuộc đấu tranh anh hùng của dân chủ chống lại chuyên chế. Tuy nhiên, thực tế, như Ian Proud quan sát sắc sảo, lại u ám và phức tạp hơn nhiều. Volodymyr Zelensky đang ở trong

một ngõ cụt chiến lược. Mục tiêu chính của ông dường như không còn là phúc lợi của người dân Ukraine, mà là duy trì sự can dự của Mỹ vào cuộc xung đột, và đặc biệt là giữ được sự ủng hộ của các nhân vật như Donald Trump. Bởi vì chiến tranh đang xé nát Ukraine từ bên trong và người dân ngày càng chống lại một cuộc chiến bất tận, Zelensky đang sử dụng một chiến lược nguy hiểm: mở mặt trận thứ hai hoặc khiêu khích các cuộc xung đột rộng lớn hơn để đánh lạc hướng sự chú ý và đảm bảo viện trợ quân sự.

Một ví dụ gần đây là vụ tấn công một tàu chở hàng của Iran trên biển Caspian. Hành động này là một cái gậy đầu rõ ràng, mặc dù mạo hiểm, với Trump, nhằm thể hiện rằng Ukraine sẵn sàng hợp tác với chiến dịch gây áp lực tối đa lên Iran. Tuy nhiên, rủi ro của chiến thuật này là rất lớn. Iran sở hữu công nghệ tên lửa đạn đạo tiên tiến đã được sử dụng hiệu quả từ khi chiến tranh bắt đầu vào tháng Hai. Bằng cách khiêu khích Iran, Ukraine có nguy cơ không chỉ hứng chịu các cuộc tấn công bằng tên lửa gia tăng từ Nga, mà còn cả các cuộc tấn công trực tiếp từ Tehran. Đây là một diễn biến đặc biệt đáng lo ngại, vì Ukraine phần lớn đã mất khả năng đánh chặn tên lửa do thiếu hệ thống phòng không và đạn dược. Điều này khiến các thành phố và dân thường ngày càng dễ bị tổn thương. Đó là một nỗ lực tuyệt vọng của một giới lãnh đạo đặt lợi ích của người dân mình xuống thứ yếu để giành thêm vũ khí và sự ủng hộ chính trị từ phương Tây.

Thực tế này trái ngược hoàn toàn với các bản tin trên các phương tiện truyền thông chính thống phương Tây. Các tờ báo như **The Telegraph** ở Vương quốc Anh đưa ra một bức tranh gần như méo mó đến mức hài hước, mô tả Zelensky như một người "tuyệt vọng tìm kiếm hòa bình", trong khi gán cho các nhà lãnh đạo khác là kẻ hiếu chiến. Các phương tiện truyền thông này đã sa lầy vào một vòng xoáy tuyên truyền ngày càng tuyệt vọng. Họ bám víu vào những hình ảnh "các tòa nhà phát nổ" – như các cuộc tấn công vào kho bãi hoặc cơ sở hạ tầng sâu bên trong nước Nga – và trình bày chúng như những chiến thắng chiến lược. Mặc dù các cuộc tấn công này gây ra vấn đề hậu cần, nhưng chúng bỏ qua bức tranh chiến lược lớn hơn: chiến tranh được thắng bởi nền kinh tế, không chỉ bởi quân đội. Nga sở hữu nền tảng công nghiệp, quy mô kinh tế và dân số để duy trì cuộc xung đột này lâu dài hơn nhiều so với Ukraine, nước đang ngày càng phụ thuộc vào các khoản bơm tài chính của phương Tây chỉ để có thể hoạt động.

Sự Sụp Đổ Nội Bộ của Ukraine và Vai Trò của Phương Tây

Trong khi các phương tiện truyền thông tập trung vào những vụ nổ ngoạn mục, họ im lặng về sự sụp đổ có hệ thống của nhà nước Ukraine. Đất nước đang chảy máu; ước tính chỉ còn hai phần ba dân số trước chiến tranh trong biên giới của mình. Tỷ lệ nhân khẩu học bị đảo lộn: hiện có một người về hưu cho mỗi người lao động. Nền kinh tế

hoàn toàn phụ thuộc vào viện trợ nước ngoài, và có tình trạng đào ngũ hàng loạt và bất ổn nội bộ gia tăng. Người dân xuống đường chống lại các sĩ quan tuyển quân, và tình hình chính trị ở Kiev bất ổn. Zelensky gặp khó khăn trong việc thông qua ngay cả những đạo luật cơ bản, như ngân sách, trước quốc hội, trong khi tham nhũng vẫn hoành hành. Việc thay đổi liên tục Bộ trưởng Quốc phòng và Tổng tư lệnh quân đội, giữa lúc họ tuyên bố đang "chiến thắng về mặt quân sự", là một dấu hiệu rõ ràng của sự thất bại quản lý sâu sắc hơn.

Phương Tây, đặc biệt là Hoa Kỳ và Vương quốc Anh, cố tình phớt lờ thực tế này. Zelensky hầu như không dành thời gian ở đất nước của mình, nơi đang hứng chịu các cuộc tấn công tên lửa dữ dội, mà thà đi ra nước ngoài để gây quỹ và vũ khí. Chuyến thăm của ông tới Hoa Kỳ, với vỏ bọc là tham dự đám tang của một 'kẻ hiếu chiến' nổi tiếng, về bản chất là một chuyến đi vận động hành lang để duy trì dòng chảy nguồn lực quân sự.

Điều này phơi bày bản chất đáng buồn của chiến tranh hiện đại: tầng lớp lãnh đạo trục lợi từ nền kinh tế chiến tranh, trong khi người dân thường phải trả giá.

Động lực này được củng cố bởi cấu trúc ra quyết định của phương Tây. Ví dụ, ở Vương quốc Anh, việc ai là Thủ tướng không quan trọng. Thủ tướng mới phải chịu áp lực to lớn trong việc giải quyết các vấn đề đối nội: các dịch vụ công bị sao nhãng, nợ công bằng 100% GDP, và chi phí sinh hoạt tăng vọt. Tuy nhiên, không có bất kỳ nỗ lực nào để liên kết những khó khăn trong nước này với chính sách đối ngoại. Thay vào đó, chính sách của người tiền nhiệm đơn giản được sao chép: ủng hộ vô điều kiện Ukraine và lập trường ủng hộ Israel ở Trung Đông. Điều này là vì quyền lực thực sự không nằm ở các nhà lãnh đạo được bầu, mà nằm ở bộ máy hành chính thường trực - "nhà nước ngầm" hay những công chức màu xám, những người định hình chính sách và hướng dẫn mọi chính trị gia mới phải nói gì. Quá trình dân chủ do đó đã bị bào mòn thành một vở kịch, với chương trình nghị sự chống Nga và ủng hộ chiến tranh tiếp tục không suy giảm, bất kể kết quả bầu cử.

Chiến Lược 'Kiềm Chế Tối Đa' và Có Đi Có Lại của Nga

Một trong những hiểu biết thú vị nhất từ cuộc trò chuyện là phân tích chiến lược của Nga, mà Ian Proud mô tả một cách chính xác là chính sách "kiềm chế tối đa" kết hợp với sự có đi có lại nghiêm ngặt. Các phương tiện truyền thông phương Tây thường miêu tả Nga là một quốc gia phi lý, hung hăng, nhưng học thuyết của Nga lại thấm nhuần một logic tính toán, gần như vật lý. Proud nhắc lại rằng Vladimir Putin, tại Diễn đàn Kinh tế Quốc tế St. Petersburg (khoảng năm 2016), đã trích dẫn định luật thứ ba của Newton: mọi hành động đều có một phản ứng ngang bằng và ngược chiều.

Nguyên tắc này được neo chặt trong cách tiếp cận của Nga.

Khi Ukraine tấn công một nhà máy bia hoặc một kho quân sự ở Nga, Nga đáp trả bằng cách tấn công một mục tiêu tương tự hoặc có giá trị chiến lược hơn ở Ukraine, chẳng hạn như cơ sở cảng chặn xuất khẩu ngũ cốc và biến đất nước này thành một quốc gia bị bao vây hiệu quả. Nga không leo thang một cách ngẫu nhiên, mà phản ứng một cách tương xứng và có mục đích. Điều này đặt ra câu hỏi tại sao Nga không đi xa hơn, ví dụ như tấn công vào lãnh thổ NATO hoặc các biện pháp cực đoan hơn. Câu trả lời rất đơn giản: không cần thiết. Nga có phương tiện và năng lực công nghiệp để tiếp tục cuộc chiến tiêu hao này trên đà hiện tại, trong khi châu Âu và Ukraine đang dần cạn kiệt nguồn lực.

Hơn nữa, Putin phải duy trì một sự cân bằng mong manh trong chính nước Nga. Có những người cứng rắn, như Sergey Karaganov, ủng hộ các biện pháp cực đoan hơn, như đe dọa hạt nhân hoặc tấn công cơ sở hạ tầng của NATO. Putin không làm theo điều này, không phải vì ông không thể, mà vì ông nhận ra những rủi ro thảm khốc của việc leo thang trực tiếp với NATO và đồng thời hy vọng về một sự bình thường hóa quan hệ với châu Âu về lâu dài. Tuy nhiên, việc giữ những người cứng rắn này trong không gian công cộng cũng là một công cụ chiến lược: nó gieo rắc sợ hãi và hoảng loạn ở châu Âu, mà không cần Nga thực sự hành động. Đó là một trò chơi răn đe tâm lý hoàn toàn phù hợp với kinh nghiệm lịch sử của Nga: nếu bạn trao cho một người Nga một bàn tay hữu nghị, anh ta sẽ là bạn suốt đời; nếu bạn thách thức anh ta chiến đấu, anh ta sẽ đánh trả mạnh hơn bạn đã đánh anh ta.

Nền Dân Chủ Châu Âu Bị Chèn Ép: Đạo Đức Giả và Sự Thiếu Vững Quyền Tự Chủ Chiến Lược

Liên minh châu Âu đang trong một cuộc khủng hoảng hiện sinh, không hẳn do áp lực bên ngoài, mà do sự mục rữa bên trong. Mục tiêu ban đầu của dự án châu Âu – xóa bỏ rào cản giữa các dân tộc và thúc đẩy hợp tác kinh tế, xã hội và văn hóa – đã bị chôn vùi dưới một quá trình quân phiệt hóa và tập trung hóa. Các thể chế quan liêu ở Brussels đòi hỏi ngày càng nhiều quyền lực và thẩm quyền, gây tổn hại đến chủ quyền của các quốc gia thành viên. Điều này tạo ra một khiếm khuyết dân chủ lớn. Người dân cảm thấy bất lực một cách chính đáng, vì họ có cảm giác rằng các quan

chức không được bầu đưa ra các quyết định đi ngược lại lợi ích và giá trị của họ.

Sự đạo đức giả của diễn ngôn "nhân quyền" và "dân chủ" của phương Tây giờ đây đã trở nên trắng trợn đến mức mất hết uy tín. Bàn bè của phương Tây có thể làm bất cứ điều gì họ muốn, trong khi đối thủ bị ma quỷ hóa chỉ vì một sai lệch nhỏ nhất. Một ví dụ điển hình là tình hình ở Hungary. Sự nổi lên của Péter Magyar được một số nhà phân tích phương Tây hoan nghênh như một sự thay đổi mới mẻ. Trên thực tế, ông ta, như Proud nhận xét sắc sảo, là "Zelensky của Hungary". Ông ta nói những điều Brussels muốn nghe: ông ta sẽ không chặn chính sách chống Nga, và ông ta sẽ tiếp tục ủng hộ viện trợ quân sự và tài chính cho Ukraine. Bởi vì ông ta tạo ra những âm thanh đúng đắn cho giới tinh hoa châu Âu, người ta lờ đi thực tế rằng ông ta cũng đang thực hiện các biện pháp ngày càng đàn áp trong nước mình – như loại trừ các đối thủ chính trị khỏi bầu cử, đóng cửa các hiệp hội môi trường và bóp nghẹt tự do báo chí. Một nhà lãnh đạo tồi dường như được chấp nhận, miễn là ông ta tuân theo đường lối địa chính trị đúng đắn với Brussels. Đây cũng là cơ chế cho phép bỏ qua tham nhũng và tuyển quân cưỡng bức ở Ukraine, miễn là nhà lãnh đạo mỉm cười trước ống kính của báo chí phương Tây.

Sự phản nộ có chọn lọc này làm suy yếu nền tảng của nền văn minh châu Âu. Thay vì xây cầu nối giữa các nền văn hóa, EU đang xây tường. Và mặc dù các quốc gia như Tây Ban Nha đôi khi vẫn lên tiếng chỉ trích về chính sách vô lý này, các cường quốc lớn (Pháp, Đức, Anh) cảm thấy quá ràng buộc bởi lợi ích riêng của họ và áp lực từ Hoa Kỳ để có thể vạch ra một lộ trình độc lập. Họ không dám làm trái ý Trump, vì sợ rằng ông sẽ còn quay lưng xa hơn với châu Âu, và họ quá đan xen với ngành công nghiệp quốc phòng và các tập đoàn truyền thông được lợi từ việc tiếp tục chiến tranh.

Thực Tế Kinh Tế và Người Dân Châu Âu Đang Tỉnh Giấc

Bên dưới bề mặt của những lời lẽ địa chính trị, một cuộc khủng hoảng kinh tế đang hoành hành, bào mòn một cách có hệ thống mức sống của người dân châu Âu bình thường. Các lệnh trừng phạt chống lại Nga, kết hợp với căng thẳng gần đây ở Trung Đông và mối đe dọa leo thang với Iran, đã gây tổn hại nặng nề cho nguồn cung năng lượng của châu Âu. Châu Âu đã mất quyền tiếp cận năng lượng giá rẻ của Nga và hiện buộc phải mua khí tự nhiên hóa lỏng (LNG) đắt đỏ từ Hoa Kỳ. Điều này đã dẫn đến quá trình phi công nghiệp hóa của lục địa. Ví dụ, Vương quốc Anh có chi phí năng lượng cao nhất trong nhóm G7, mặc dù là một quốc đảo có nguồn năng lượng riêng.

Đáng chú ý là các phương tiện truyền thông chính thống làm mọi cách để che giấu mối liên hệ giữa suy thoái kinh tế này và chính sách chiến tranh. Họ cố gắng đổ lỗi cho cuộc khủng hoảng năng lượng hiện tại hoàn toàn là do căng thẳng với Iran, ngụ ý rằng hòa bình ở Trung Đông sẽ giải quyết được vấn đề. Đây là một ảo tưởng nguy

hiểm. Ngay cả khi căng thẳng với Iran giảm bớt, thiệt hại cấu trúc từ việc mất thị trường năng lượng Nga vẫn sẽ tồn tại. Nền kinh tế châu Âu không thể cạnh tranh với giá năng lượng cao, và điều này chuyển thành cuộc khủng hoảng chi phí sinh hoạt, lạm phát và cắt giảm các dịch vụ công.

Tuy nhiên, sự bất mãn ngày càng gia tăng trong dân chúng. Mặc dù phần lớn người dân (khoảng hai phần ba) vẫn nhận tin tức từ các chương trình truyền hình truyền thống, vốn chủ yếu ủng hộ chiến tranh, sự bất mãn đang bắt đầu sôi sục. Điều này có thể thấy qua sự dịch chuyển sở thích bỏ phiếu sang các đảng thay thế, như AfD ở Đức, Rassemblement National ở Pháp, và Reform UK ở Vương quốc Anh. Người dân bình thường có thể vẫn chưa tạo ra sự liên kết trí tuệ đầy đủ giữa cuộc chiến ở Ukraine và tử lạnh trống rỗng của họ hoặc danh sách chờ đợi trong chăm sóc sức khỏe, nhưng cảm giác bất công và bị bỏ rơi đã trở nên phổ biến. Mọi người đang tự hỏi tại sao hàng tỷ euro được gửi đến một cuộc chiến không thể thắng, trong khi cơ sở hạ tầng của chính họ đang xuống cấp. Sự bất mãn này là một quả bom hẹn giờ đối với trật tự chính trị đã được thiết lập. Cuối cùng, cử tri sẽ trừng phạt dựa trên thực tế hàng ngày của họ, và thực tế đó hiện đang bị làm tồi tệ hơn bởi một chính sách đối ngoại liều lĩnh.

Triển Vọng Tương Lai: Bầu Cử Giữa Kỳ và Sự Cần Thiết của Một Tiếng Nói Châu Âu

Nhìn về tương lai gần, có một số điểm mốc quan trọng có thể quyết định diễn biến của cuộc xung đột này. Một trong những yếu tố quan trọng nhất là chính trị Mỹ, và đặc biệt là ảnh hưởng của các cuộc bầu cử sắp tới. Mặc dù Donald Trump thường tuyên bố muốn nhanh chóng chấm dứt chiến tranh, chính phủ Mỹ vẫn tham gia sâu vào cuộc xung đột, bao gồm cả việc cung cấp thông tin tình báo thiết yếu cho phép Ukraine tấn công các mục tiêu sâu bên trong nước Nga. Tuy nhiên, áp lực lên giới lãnh đạo Mỹ sẽ gia tăng khi hậu quả kinh tế của cuộc xung đột toàn cầu trở nên nặng nề hơn. Mối đe dọa về các mức thuế quan mới nặng nề (như đề xuất thuế 100% đối với một số hàng hóa) cho thấy các ưu tiên của Mỹ đang ngày càng chuyển sang chính sách bảo hộ "Nước Mỹ trên hết", bất kể ai ngồi trong Nhà Trắng.

Đối với châu Âu, đây là thời khắc sự thật. Câu hỏi lớn không phải là làm thế nào châu Âu có thể đánh bại Nga, mà là làm thế nào châu Âu có thể tự cứu mình.

Lục địa phải phát triển một bản sắc chính sách đối ngoại riêng, ít bị ràng buộc hơn vào khuôn khổ chiến lược của Washington. Quyền tự chủ như vậy sẽ cho phép châu Âu có một lập trường đa sắc thái hơn, không chỉ đối với Ukraine, mà còn đối

với các cuộc xung đột toàn cầu khác, và tìm kiếm đối thoại thay vì đối đầu. Thật không may, có rất ít lý do để tin rằng sự thay đổi này sẽ xảy ra trước các chu kỳ bầu cử lớn tiếp theo ở châu Âu. Cuộc chiến ở Ukraine sẽ có khả năng tiếp tục ít nhất một năm nữa, với tất cả những hậu quả tàn khốc kéo theo.

Tuy nhiên, vẫn có một tia hy vọng, và nó đến một cách bất ngờ từ chính nước Nga. Bất chấp nhiều năm bài Nga và ma quỷ hóa trên các phương tiện truyền thông phương Tây, một sự say mê thực sự với văn hóa châu Âu vẫn tồn tại ở Nga. Người Nga không phải là một khối đơn nhất, hiếu chiến; họ là một dân tộc đa dạng, giống như người châu Âu, coi trọng tình bạn, văn hóa và sự giao lưu. Kinh nghiệm lịch sử của Nga – với các cuộc xâm lược của người Mông Cổ, Thụy Điển, Pháp và Đức Quốc xã – đã tạo ra một ý thức sâu sắc về công bằng và có đi có lại, nhưng cũng có sự cởi mở đối với chung sống hòa bình. Chừng nào phương Tây còn tiếp tục đóng vai kẻ thù vĩnh cửu, Nga sẽ cảm thấy bị buộc phải đóng vai đó. Nhưng nếu một bàn tay hữu nghị được đưa ra, sự sẵn sàng xây dựng cầu nối từ phía Nga là hoàn toàn hiện hữu.

Nhận Xét Kết Thúc

Cuộc trò chuyện giữa Pascal Lottaz và Ian Proud là một sự điều chỉnh mới mẻ, mặc dù u ám, đối với câu chuyện thống trị. Nó phơi bày một phương Tây mắc kẹt trong lối hùng biện đạo đức giả của chính mình, được dẫn dắt bởi một bộ máy hành chính xa lạ với trách nhiệm giải trình dân chủ, và một dân số đang phải trả giá từng bước cho sự kiêu ngạo địa chính trị của các nhà lãnh đạo. Sự sụp đổ của tường thuật về Ukraine không chỉ là một sự kiện quân sự hay kinh tế; nó là sự phá sản về mặt đạo đức của nền văn hóa lãnh đạo phương Tây.

Đối với chúng ta, những người đã chứng kiến lịch sử tiến triển và coi trọng các mối quan hệ quốc tế hòa bình, thông điệp rất rõ ràng: chúng ta phải tiếp tục ủng hộ sắc thái, ngoại giao và phá vỡ vòng xoáy tuyên truyền. Con đường đến hòa bình bắt đầu bằng việc thừa nhận thực tế như nó vốn có, chứ không phải như chúng ta muốn đọc trên báo. Chỉ bằng cách có đủ can đảm đối mặt với sự thật khó chịu, chúng ta mới có thể đặt nền móng cho một châu Âu tương lai một lần nữa kết nối với các nước láng giềng, thay vì bị cô lập trong một ảo tưởng quân phiệt do chính mình chọn.